

MOKYMOSI PAGALBOS TEIKIMAS ĮVAIRIŲ MOKYMOSI POREIKIŲ MOKINIAMS

Jurgita Vaitiekūnienė

Vaškų gimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui

Panevėžys, 2018 m. gegužės 28 d.

“Sėkmė turi tapti kiekvieno mokinio kasdienybe, antraip kai kurie iš jų praras pasitikėjimą savo jėgomis ir nepajėgs mokytis. Tie kurie mokosi, – tai tie, kurie tiki savo jėgomis. Tie, kurie tiki savo jėgomis, – tai tie, kurie patiria sėkmę”

Geoff Petty (Šiuolaikinis mokymas)

VAŠKŲ GIMNAZJOS KONTEKSTAS

- 1-8, I-IV klasėse mokosi 239 mokiniai (su ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėmis – 280 ugdytiniai);
- 35 mokytojai (iš jų 9 dirba kitose mokyklose);
- 42 proc. mokinių gyvena socialiai remtinose šeimose, 9,1 proc. – probleminėse šeimose, 45,3 proc. – gauna nemokamą maitinimą;
- 69,3 proc. mokinių gyvena toliau nei 3 km;
- 50 mokinių (21 proc.) turi specialiųjų ugdymosi poreikių (iš jų 12 mokinių turi didelių ugdymosi poreikių).

VAŠKŲ GIMNAZJOS MOKINIŲ LAIMĖJIMAI

- ▶ 2015-2016 m. rajono renginiuose – 27 prizinininkai/laureatai;
2016-2017 m. rajono renginiuose – 43 prizinininkai/laureatai;
- ▶ 2015-2016 m. šalies renginiuose – 14 prizinininkai/laureatai;
2016-2017 m. rajono renginiuose – 20 prizinininkų/laureatų;
- ▶ 2015-2016 m. tarptautiniuose renginiuose – 1 prizinininkas/laureatas;
2016-2017 m. tarptautiniuose renginiuose – 4 prizinininkai/laureatai;

NMVA IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA – STIPRIEJI MOKYKLOS VEIKLOS ASPEKTAI

- ▶ Asmenybės socialumas
- ▶ Mokinio pasiekimų asmeniškumas
- ▶ *Poreikių pažinimas ir pagalba mokiniui*
- ▶ Veiklos įvykiai ir nuotyčiai
- ▶ Pastato ir aplinkos estetiškumas
- ▶ Aplinkos bendrakūra
- ▶ Mokyklos teritorijos naudojimas ugdymui
- ▶ Bendruomenės sprendimų pagrįstumas
- ▶ Bendradarbiavimo kultūra
- ▶ Mokyklos tinklaveika

PAGALBOS MOKINIUI NUOSEKLUMAS

- ▶ 2 strateginis tikslas – **gerinti pagalbą mokiniui teikimą** (*Vaškų gimnazijos 2017-2019 metų strateginis veiklos planas, patv. 2017 m. sausio 31 d., įsak. Nr. V-30*);
- ▶ 2 uždavinys. **Tobulinti pagalbą mokiniui, skatinančią asmeninę jo pažangą ir atsakingą įsitraukimą į gimnazijos gyvenimą** (*Vaškų gimnazijos 2018 metų veiklos planas, patv. 2017 m. gruodžio 29 d., įsak. Nr. V-302*);
- ▶ 3.2.uždavinys. **Numatyti priemones, kaip pritaikyti ugdymą mokinių mokymosi poreikiams tenkinti, mokinių pasiekimams gerinti** (*Vaškų gimnazijos 2017-2018 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo planai, patv. 2017 m. rugsėjo 1 d. įsak. Nr. V-190*).

VEILOS KRYPČIŲ NUSTATYMAS

Analizuojama:

1. visų klasių mokinių pusmečių ir metų pažangumas, asmeninė mokinių pažanga;
2. II gimnazijos klasės mokinių PUPP ir IV gimnazijos klasės mokinių brandos egzaminų rezultatai;
3. Penktos klasės mokinių adaptacija;
4. Prevencinių programų įgyvendinimas;
5. Mokinių lankomumas.

Kasmet vykdoma:

1. Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo testų rezultatų analizė (ji aptariama su tėvais, mokiniais);
2. Kasmet vykdomos gimnazijos veiklos įsivertinimo apklausos (dalyvauja 70 proc. tėvų).

ATSAKOMYBĖ TEIKIANT MOKYMOSI PAGALBĄ

Atsakinga už mokymosi pasiekimų gerinimą ir mokymosi pagalbos organizavimą direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

Pagalbos teikimą, organizavimą, priežiūrą ir vertinimą vykdo direktoriaus įsakymu paskirta Vaiko gerovės komisija, kurią sudaro 10 narių:

- dvi pagalbos mokiniui specialistės,
- socialinė pedagogė,
- psichologė,
- mokytojo padėjėja,
- sveikatos priežiūros specialistė,

- matematikos mokytoja,
- lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja;
- pradinių klasių mokytoja,
- komisijos pirmininkė – direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

Kasmet Vaiko gerovės komisija gimnazijos Mokytojų tarybai ir komisijai rengia ataskaitas apie mokymosi pagalbos teikimą.

MOKYMOSI PAGALBOS BŪDAI

Pagalba pamokoje

Ilgalaikės ir trumpalaikės konsultacijos

„Savanoriškas“ mokytojų konsultavimas

Ugdymo karjerai konsultacijos

Pagalbos mokiniui specialistų veikla

Pamokų ruošą

Individuali pagalba grįžusiems iš užsienio šalių

Mokymas namie

Mokinių projektinė veikla orientuota į pagalbą kitiems

PAGALBA PAMOKOJE (1)

1. Pagalba mokiniui pamokoje, kai nedelsiant koreguojamas mokinio mokymasis, pritaikomos tinkamos mokymo(si) užduotys, metodikos;
2. Pamokoje laiku pastebimi ir (dažnai, su specialiojo pedagogo pagalba) identifikuojami mokinių specialieji ugdymo(si) poreikiai;
3. Mokytojas, pastebėjęs mokinio mokymosi sunkumus ar mokinio pastangas siekti aukštesnių mokymosi tikslų, gali rekomenduoti rinktis dalyko konsultacijas;
4. I–II klasių mokiniams skiriamos lietuvių kalbos ir matematikos modulių programos.

PAGALBA PAMOKOJE (2)

„Dalyje stebėtų pamokų stebėtų pamokų užfiksuota tinkama mokytojo pagalba SUP mokiniams: konkrečios veiklos buvo tikslingai nukreiptos į kiekvieno mokinio mokymosi poreikių tenkinimą, gerai susietos su mokinių gyvenimo praktika, ugdytiniai paveikiai skatinti ir vertinti.“ (iš NMVA ataskaitos).

ILGALAIKĖS IR TRUMPALAIKĖS KONSULTACIJOS (1)

- Vadovaujamosi Mokymosi pagalbos teikimo organizuojant konsultacijas tvarkos aprašu (*patv. 2015-08-31 įsak. Nr. V-139*);
- Konsultacijų teikėjai – mokytojai dalykininkai, specialusis pedagogas.
- Konsultacijų, kaip pagalbos mokiniui mokytis formos, gali prašyti: ***pats mokinys, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), rekomenduoti mokytojas dalykininkas, pagalbos mokiniui specialistas, klasės auklėtojas.***

Iš Gimnazijos Ugdymo plano:

74.1.1. konsultacijos skiriamos mokiniams, kuriems mokytojai yra parengę individualius ugdymo planus;

74.1.2. konsultacijos mokytojams yra apmokomos. Konsultacijos skiriamos nuo spalio mėnesio pradžios, pasibaigus mokslo metų pradžios adaptaciniam laikotarpiui;

ILGALAIKĖS IR TRUMPALAIKĖS KONSULTACIJOS (2)

74.1.3. mokinių konsultavimo apskaita mokytojo – konsultanto pildoma elektroniniame dienyne „Mano dienyas“;

74.1.4. mokytojas – konsultantas atsako už mokinio individualaus plano įgyvendinimą, individualaus plano formoje pildo (apibūdina) mokinio pasiekimus, teikia mokančiam mokytojui, mokiniui ir tėvams rekomendacijas dėl tolimesnio mokinio mokymo. Pasibaigus paskirtam konsultaciniam laikotarpiui, mokinio individualų planą bei aprašytus rezultatus pateikia mokinį mokančiam mokytojui;

74.1.5. mokytojas, parengęs mokiniui individualų ugdymo planą ir nukreipęs mokinį tikslingoms konsultacijoms, joms pasibaigus, mokinio ugdymo planą su aprašytais konsultanto rezultatais saugo tam skirtame apskaitos aplinkraštyje iki mokslo metų pabaigos;

PAVYZDYS

P ATVIRTINTA
Pasvalio r. Vaškų gimnazijos direktoriaus
2015 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. V-167

..... klasės mokinio (-ės)
(vardas, pavardė)

.....
(dalyko pavadinimas)

Aprobuota
Vaiko gerovės komisijos
2015 m. rugsėjo 23 d. protokolo Nr.8

INDIVIDUALUS KONSULTAVIMO PLANAS

Tikslas:.....

Konsultavimo laikotarpis:

1	2	3	4
Temos	Tikslinės užduotys	Laukiami gebėjimai (mokinio sėkmės kriterijai)	Pasiekimai

Mokytojas.....
(vardas pavardė, parašas)

Mokinio įsipareigijimai.....
.....klasės mokinys.....
(vardas pavardė, parašas)

Tėvų įsipareigojimai.....
.....
(vieno iš tėvų vardas pavardė, parašas)

Išvada (pildo konsultuojantis mokytojas, pasibaigus numatytam individualiam konsultaciniam laikotarpiui).....
.....
.....

Mokytojas konsultantas.....
(vardas pavardė, parašas)

Pastaba. Individualaus plano 1, 2, 3 lentelės dalis pildo mokantis mokinį mokytojas, 4 lentelės skiltį, išvadas po konsultacijų rašo konsultuojantis mokytojas.

ILGALAIKĖS IR TRUMPALAIKĖS KONSULTACIJOS (3)

- Konsultacijomis pasinaudojo:
 - 2015-2016 m. – 68 mokiniai (5-8, I-II klasių mokiniai)
 - 2016-2017 m. – 64 mokiniai (5-8, I-II klasių mokiniai)
- Pradinio ugdymo programos klasių mokytojai mokinius konsultuoja nuolat (panaudojamos visos pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, skaičių per savaitę).
- „Gimnazijoje pakankamai dėmesio skiriama vyresniųjų klasių mokinių poreikių įgyvendinimui. Pokalbių su vertintojais metu mokiniai ir tėvai patvirtino, kad mokiniams teikiamos trumpalaikės ar ilgalaikės konsultacijos yra paveikios“. (Iš NMVA ataskaitos)

„SAVANORIŠKAS“ MOKYTOJŲ KONSULTAVIMAS

- Mokinys gali savu noru konsultuotis su jį mokančiu mokytoju po pamokų, kreiptis pagalbos į bet kurią kitą konsultacijas organizuojantį mokytoją (tuomet individualaus plano rengti nėra būtina).

UGDYMO KARJERAI KONSULTACIJOS

- Stiprina mokinio motyvaciją mokytis, jausti atsakomybę už asmeninę pažangą ir pasiekimus, skatinamas, jei to reiktų, išnaudoti mokymosi pagalbos galimybes.
- Mokomas kryptingai planuoti savo karjeros žingsnius (I-II kl. skiriamos valandos Karjeros kompetencijų ugdymui, tradiciniai ugdymo karjerai renginiai, ugdymo dienos).

PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ VEIKLA (1)

Didelei daliai mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, būdingas padidėjęs nerimastingumas, kuris pasireiškia:

- žinių tikrinimo baime,
- saviraiškos baime,
- bendru nerimu,
- baime bendraujant su mokytojais ir net gabesniais klasės draugais.

T O D Ė L:

Šalia tradicinių darbų **didelis dėmesys yra skiriamas įvairių poreikių turinčių mokinių socialumo ugdymui kitose aplinkose.**

PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ VEIKLA (2)

RENGINIAI GIMNAZIJOJE

- Kalbos savaitė pradinių klasių mokiniams;
- Paroda „Skirtukas knygai“;
- Viktorina „Mes – paukštelių draugai“;
- Paroda „Linksmosios skaičiuotės“;
- Eilėraščių deklamavimo konkursas;
- Dailiojo rašto konkursas;
- Ir kt.

RENGINIAI RAJONE

- Konferencija „Specialiųjų poreikių mokinių ugdymo bei užimtumo kokybės gerinimas Pasvalio r.“;
- Kalbos viktorinos „Dėk raidelę prie raidelės“;
- Rajoninė matematikos olimpiada „Du plus du kart du“;
- Ir kt.

TRPRAJONINIAI IR KITI RENGINIAI

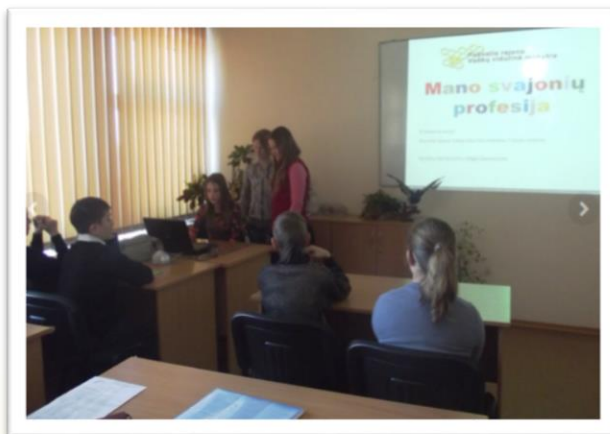
- „Mano svajonių mokytojas“;
- „Aš pasaulyje ne vienas“;
- „Mano laisvalaikis“;
- Dailyraščio konkursai, viktorinos, edukacinės programos;
- Konferencija „Daug rankų didžią našą pakelia“;
- Ir kt.

PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ VEIKLA (3)

Vaškų gimnazijos specialiujų poreikių mokiniai minėtuose renginiuose – nuolatiniai prizinių vietų laimėtojai, o jų įgūdžius ir gebėjimus vainikuoja drąsus dalyvavimas Šiaulių universiteto rengiamose

KASMETINĖSE RESPUBLIKINĖSE MOKINIŲ METODINĖSE – PRAKTINĖJĖSE KONFERENCIJOSE

Įgyjamas pasitikėjimas savimi. Vaikai drąsiai stoja prieš auditoriją, skaito savo pranešimus aiškiai ir užtikrintai.

SOCIALINĖ PAGALBA

1. Mokinių elgesio, emocinių problemų sprendimas;
2. Darbas su problemų turinčių mokinių tėvais (16) iš jų:
 - socialinės rizikos šeimos (7), vaikų globos namai;
3. Darbas su lankomumo problemų turinčiais vaikais (17)

Priemonės: tėvų informavimas, tėvų kvietimas atvykti į gimnaziją, individualus, grupinis konsultavimas, motyvacinis pokalbis, dalyvavimas prevencinėse programose, tėvų lankymas namuose, bendradarbiavimas su socialinėmis darbuotojomis, Vaiko teisių apsaugos tarnyba, policija, asociacija „Trinus“, Pasvalio švietimo ir sporto skyriumi, Pedagogine psichologine tarnyba;

4. Renginiai ir projektai. **OLWEUS** ir **OPKUS** patyčių prevencijos programos, tikslas mažinti patyčias gimnazijoje. Tęsiamas projektas „Sveika mokykla“-orientuotas į sveiką mokinių gyvenseną. „Tolerancijos diena“, tikslas – ugdyti pakantumą, gebėjimą suprasti kitus, kantrybę. Savaitė „Be patyčių“, renginio metu mokiniai kiekvieną dieną turėjo tikslingą prieš patyčias nukreiptą veiklą.

PAMOKŲ RUOŠA

Mokinai nuo 13 val. iki 15 val. kasdien konsultuojami mokytojo padėjėjo. Apie 70 proc. mokinių yra pavežėjami iki namų pagal tam tikrus grafikus, tad laikas iki vykimo į namus – išnaudojamas tikslingai. Vaikai gali rinktis kitą mokymosi pagalbos teikimo formą.

MOKYMAS NAMIE

Skiriamas medikų stiprių emocijų sutrikimų turintiems mokiniams (mokyti 3 mokiniai, rašomi individualūs planai, derinami mokymo grafikai).

INDIVIDUALI PAGALBA, GRĮŽUSIEMS MOKINIAMS IŠ UŽSIENIO ŠALIŲ

Nustatomi poreikiai, mokomi pagal individualiuosius planus, mokymo rezultatai analizuojami, numatoma tęstinė pagalba.

MOKINIŲ PROJEKVINĖ VEIKLA ORIENTUOTA Į PAGALBĄ KITIEMS MOKINIAMS (1)

- “...gabesniems mokiniams yra skiriamos konsultacinės valandos. Motyvuotų mokinių gebėjimai nuosekliau ugdomi neformaliojo švietimo veiklose, konkursuose, renginiuose. Dalykų mokytojai gabius mokinius skatina dalyvauti rajono ir šalies olimpiadose, sporto varžybose, kūrybinėse dirbtuvėse. Gabesnieji mokiniai geba inicijuoti ir savarankiškai organizuoti projektines veiklas, veda renginius...” (NMVA ataskaita), ugdymo dienas;
- “...mokyklai vertėtų sustiprinti gabesniųjų mokinių ugdymą pamokose...” (NMVA ataskaita).

MOKINIŲ PROJEKVINĖ VEIKLA ORIENTUOTA Į PAGALBĄ KITIEMS MOKINIAMS (2)

- Renginių organizavimas mokiniams:
 - „Velykų rytą lelija pražydo“ (pradinių klasių mokiniams)
 - „Skaičius PI ir 100“ (5-8 klasių mokiniams)
 - „Lietuviškos dainos konkursas – skirtas Lietuvos šimtmečiui“ (bendradarbiavimas su meninės raiškos mokiniais) ir kt.
- Netradicinė pamoka:
 - „Matematika kitaip“ (5 klasė);
 - „(Ne)pamirštama žymių žmonių tėviškė – Dovydai“ (visų klasių mokiniai).
- Sportinė veikla:
 - Tarpklasinės krepšinio varžybos (6-8, I-IV klasių mokiniams);
 - „Žvaigždžių diena“ (6-8, I-IV klasių mokiniams);
 - Lengvoji atletika „Olimpinė diena“ (5-8, I-III klasių mokiniams) ir kt.

MOKINIŲ PROJEKTINIŲ VEIKLŲ AKIMIRKOS

TĒVŪ ŠVIETĪMAS IR INFORMĀVĪMAS

- Parengti lankstinukai: „Specialiojo pedagogo pagalba mokytojams, dirbantiems su vaikai, kurie turi intelekto sutrikimā“, „Patarimai, kaip specialiuju ugdymosi poreikiu turinčius mokinius mokyti rašyti ir skaityti“, „Patarimai specialiuju ugdymosi poreikiu turinčius mokinius mokant matematikos“, „Kaip atpažinti vaikā, ėtarus narkotiku vartojimu?“, „Priklausomybė nuo kompiuterio“, „3–4 m. vaikū kalbos raida“, „5–6 m. vaikū kalbos raida“, „Vaiko pyktis ir jo valdymo būdai“;
- Pagalbos vaikui specialistai tėvams organizavo individualius pokalbius „Tėvū pagalbos būtinumas logopediniame darbe“;
- Pravestos atviros logopedines pratybas tėvams „Mokomės tarti garsus kartu“.

MOKYMOSI PAGALBOS TEIKIMO ĮVAIRIŲ MOKYMOSI POREIKIŲ MOKINIAMS PRINCIPAI:

- Gimnazijos pedagoginės pagalbos specialistų, mokytojų bei vadovų bendradarbiavimas;
- Gerai žinoti mokinių gyvenimo kontekstą ir tinkamai į jį atsižvelgti organizuojant mokinių mokymosi poreikius;
- Tėvų (globėjų) švietimas ir informavimas (tėvai turi žinoti visas gimnazijoje mokiniui teikiamas pagalbos formas);
- Laiku identifikuojami mokinių specialieji poreikiai;
- Gimnazija organizuodama pagalbą mokiniui, siekia esminio dalyko - išmokyti mokinį ieškoti, kreiptis pagalbos ir ją laiku gauti.

MOKINIAI APIE PAGALBOS MOKINIUI ORGANIZAVIMO VEIKSMINGUMĄ (NMVA PAŽANGOS ANKETA):

- Mokyklos mokytojai visuomet padeda, papildomai paaiškina tiems mokiniams, kuriems sunkiau sekasi mokytis 3,4 (2015 m.)
- Mokyklos mokytojai visuomet padeda, papildomai paaiškina tiems mokiniams, kuriems sunkiau sekasi mokytis 3.4.
Aš jaučiuosi saugiai visoje mokykloje: klasėje, koridoriuose, kieme, valgykloje, tualetuose 3.4 (2016 m.)
- Mokykloje esame skatinami bendradarbiauti, padėti vieni kitiems 3,3;
Per paskutinius 2 mėnesius aš iš kitų mokinių nesijuokiau, nesišaipiau 3,2;
Mokykloje aš sužinau pakankamai informacijos apie tolimesnio mokymosi ir karjeros galimybes 3,1 (2017 m.)

Tėvai apie pagalbos mokiniui organizavimo veiksmingumą (NMVA pažangos anketa):

- Iš mano vaiko mokytojai tikisi pažangos pagal jo gebėjimus 3.6. Tėvams yra aišku, į ką, kilus klausimams, galime kreiptis 3.6. Nesamdėme ir nesamdome vaikui korepetitorių tam tikrų dalykų mokymuisi 3.6. (2015 m.)
- Nesamdėme ir nesamdome vaikui korepetitorių tam tikrų dalykų mokymuisi 3.7. Tėvams yra aišku, į ką kilus klausimams, galime kreiptis 3.6; (2016 m.)
- Mokykloje mokytojai vaikus moko bendradarbiauti, padėti vienas kitam 3,4. Mokykloje mano vaikas sužino apie tolimesnio mokymosi ir karjeros galimybes 3,4 (2017 m.)

REZULTATAI

- Formuojasi palanki pagalbos mokiniui kultūra;
- Anketinės apklausos parodė, kad gimnazijoje patyčių mažėja;
- Asmeninę pažangą kasmet padaro iki 25-28 proc. mokinių (lyginami mokslo metų metiniai duomenys);
- Apklausos rodo, kad specialiųjų poreikių mokiniai gimnazijoje jaučiasi saugiai, džiaugiasi pasiekimais;
- Gerėja nacionalinių testų rezultatai:
 - iki 2017 m. gimnazija rezultatus lygino su kaimo mokyklose mokinių pasiektų rezultatų vidurkiu, ir dažnai jie buvo žemesni.
 - 2018 metais mokinių pasiekti rezultatai tam tikrose mokomųjų dalykų srityse yra aukštesni už respublikos kaimo mokyklų vidurkį ir (jau) aukštesni už bendrus respublikos mokinių pasiektus rezultatų vidurkius.

PLANUOJAMA 2018-2019 M. M. (1)

- Konsultavimo (akademinis gabumus turinčių mokinių, mokinių, kurie siekia aukštesniojo mokymosi lygio) stiprinimas. Konsultavimu nesinaudoja didesnė dalis mokinių.
- Stiprinti įvairių poreikių mokinių bendrųjų kompetencijų ugdymą ir vertinimą. (NMVA vertinimo grupės konstatuota, kad pamokose jis nėra sistemingas)
- Sustiprinti gabesniųjų mokinių ugdymą pamokose, įtraukiant juos į pamokos planavimą, sudarant sąlygas jiems savarankiškai atlikti aukštesniųjų mąstymo gebėjimų reikalaujančias užduotis... skatinant teikti mokymosi pagalbą draugams (NMVA ataskaita).

PLANUOJAMA 2018-2019 M. M. (2)

- Svarstomos galimybės tobulinti konsultacijų organizavimo tvarkos aprašą – įvedant pastovias dalykų mokytojų–konsultantų valandas;
- Nacionalinių testų pirminės analizės iššaukė diskusiją, ar nereiktų tartis su mokiniais ir tėvais dėl lietuvių kalbos kultūros programos atnaujinimo ir pritaikymo mokytis 5-6 klasės mokiniams (programos atnaujinamos);
- Tęsti gerąją praktiką bendrauti ir bendradarbiauti su tėvais, organizuojant švietėjiškus seminarus pagalbos vaikui temomis.

AČIŪ UŽ DĒMESĪ.

